

Wrocław, 18 listopada 2011 roku

WK.60/332/K-49/11

**Pan
Marek Janikowski
Wójt Gminy Stoszowice**

**Stoszowice 97
57 – 213 Stoszowice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła, w okresie od 21 lipca do 23 września 2011 roku, kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Stoszowice. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz, w dniu podpisania, wręczono Panu Wójtowi.

Ponadto w ramach kontroli gospodarki finansowej Gminy, w okresie od 6 do 16 września 2011 roku przeprowadzono kontrolę gospodarki finansowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Stoszowicach. W oparciu o odrębny protokół dotyczący tej kontroli, do kierownika jednostki wystosowano wystąpienie pokontrolne, przekazane Panu do wiadomości.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu Gminy, którzy przygotowywali dla potrzeb kontroli dokumenty, opracowywali wymagane informacje oraz udzielali niezbędnych wyjaśnień. Kontrola wykazała jednak nieprawidłowości i uchybienia spowodowane głównie nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa i jego błędnej interpretacji, a także brakiem należytej kontroli wewnętrznej. Odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Wójt Gminy oraz Skarbnik Gminy.

Nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły, w szczególności w zakresie niżej wskazanych zagadnień.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

Wójt Gminy nie wykonał zaleceń z wystąpienia pokontrolnego, wystosowanego do jednostki przez Prezesa Izby Obrachunkowej we Wrocławiu po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2007 r.

W badanej próbie stwierdzono, że fakturę nr 196/U/09 z dnia 6 sierpnia 2009 r. na kwotę 1.000,16 zł, która wpłynęła do Urzędu w dniu 06.08.2009 r. zaewidencjonowano w księgach rachunkowych jednostki po upływie trzech miesięcy, w dniu 23 grudnia 2009 r., tymczasem z art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.) wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Powyższa nieprawidłowość spowodowana była nieprzestrzeganiem przez pracowników Urzędu przepisów § 3 pkt. 11 „Instrukcji

określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów finansowo-księgowych”, który stanowi, że wszystkie faktury, rachunki lub inne dokumenty spełniające wymogi dokumentu księgowego należy przedkładać do księgowości niezwłocznie lecz nie później niż na siedem dni przed terminem zapłaty.

W sprawozdaniach: Rb-28S za okres od początku roku do 31 grudnia 2009 r., Rb-Z na 31 grudnia 2009 r. nie wykazano zobowiązania wymagalnego w kwocie 1.164 zł z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia samochodów, którego wymagalny termin płatności przypadał na 31 grudnia 2009 r. Zgodnie z obowiązującymi w tym okresie przepisami § 8 ust. 2 pkt 5, § 12, ust. 1 pkt 4 załącznika nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.) w kolumnie "Zobowiązania wymagalne" sprawozdania Rb-28S i w poz. "Wymagalne zobowiązania" sprawozdania Rb-Z wykazuje się rozumiane jako wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone.

W planie kont budżetu wprowadzonym załącznikiem nr 3 do zarządzenia nr 103/2010 Wójta nie przewidziano konta 250 „Należności finansowe”, pomimo że konto to było stosowane do ewidencji udzielonej pożyczki z budżetu.

W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Gmina zapłaciła odsetki za opóźnienia w zapłacie zobowiązań w łącznej kwocie 435,03 zł, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z którego wynika, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2010 r. w kolumnie 9 „Należności pozostałe do zapłaty” oraz w kolumnie „Nadpłaty” wykazano dane niezgodne z ewidencją księgową. Różnica wynosiła po stronie nadpłat – 1.629,39 zł, po stronie należności – 57.112,27 zł i była spowodowana wykazaniem w sprawozdaniu należności od Urzędów Skarbowych w kwocie 14.281,33 zł, które nie zostały ujęte w księgach rachunkowych oraz niewykazaniem w sprawozdaniu należności z tytułu zakupu nieruchomości rozłożonych na raty w kwocie 55.526,77 zł, należności z terminem zapłaty w przyszłym roku – 12.840,77 zł i odsetek – 3.026,06 zł. Różnica po stronie nadpłat była spowodowana wykazaniem nadpłat na podstawie danych z ksiąg pomocniczych w kwocie 1.629,39 zł, które nie zostały ujęte w księdze głównej, tymczasem z art. 16 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości wynika, że konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Było to niezgodne z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr. 20, poz. 103), z którego wynika, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a z § 3 ust. 1 załącznika nr 39 do rozporządzenia wynika, że sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych,

pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego - sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej.

Nie dokonano analizy oraz nie utworzono odpisów aktualizujących należności spornych i wątpliwych (konto 290), o których mowa w art. 35b ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. Nr 152 z 2009 r., poz. 1223 ze zm.) pomimo tego, iż należności takie występują w jednostce (w badanej próbie -należności ze stosunków cywilno-prawnych - kwota 64.248,62 zł). Ewidencja konta 290 „Odpisy aktualizujące należności” wykazała, że na dzień 31 grudnia 2010 r. jednostka dokonała odpisów aktualizujących dot. naliczonych odsetek w wysokości 244.807,44 zł.

W zakresie rozrachunków

Wadium w kwotach: 5.000 zł i 2.000 zł, wpłacone na przetargi, zwrócono 8.01.2011 roku, mimo że wymagalny termin zwrotu przypadał odpowiednio na dzień 24.09.2010 r. i 22.06.2010 roku. Stanowiło to naruszenie przepisu art. 46 ust. 1 i 4 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.) który stanowi, że Zamawiający zwraca wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

Na kontach: 201 "Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami" i 240 "Pozostałe rozrachunki" księgowano należności z tytułu dochodów budżetowych (na dzień 31 grudnia 2010 r. należności w kwocie 21.594 zł zaewidencjonowano na koncie 201, a należności w kwocie 2.263,77 zł zaewidencjonowano na koncie 240), co było niezgodne z treścią ekonomiczną tych kont, określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zakładowym planie kont. Taki sposób klasyfikacji zdarzeń gospodarczych był sprzeczny z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który nakazuje, aby operacje ujmować w księgach rachunkowych i wykazywać w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Należności z tytułu dochodów budżetowych w kwocie 23.857,77 zł, których ewidencję prowadzono na kontach 201 i 240 zaksięgowane zostały dwukrotnie: na koncie 201 lub 240 w korespondencji z kontem 750"Przychody finansowe" oraz na koncie 221„Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 750, niezgodnie ze stanem rzeczywistym, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

W związku z niewywiązaniem się wykonawcy z warunków umowy, przedmiotem której była realizacja zadania pn. Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Przedborowa dokonano

naliczenia kary umownej w wysokości 30.449,65 zł oraz pozostawiono kwotę 10.000 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez potrącenie jej z faktury nr 59/a/2010 z dnia 22 grudnia 2010 r. Dokonano zapisów technicznych na koncie 080 strona Wn/Ma -30.449,65 zł. Nie dokonano przekazania ww. kwoty z konta Wydatki na konto Dochody ze wskazaniem właściwej klasyfikacji budżetowej. Nie dokonano zapisów na koncie 080 oraz właściwym koncie 240, jak również nie przekazano kwoty 10.000 zł na wydzielony rachunek bankowy tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, który mówi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W zakresie dochodów budżetowych

W latach 2008-2009 jednostki oświatowe nie składały deklaracji na podatek od nieruchomości, do czego zobowiązywały przepisy art. 6 ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku Nr 95, poz. 613 ze zm.), deklaracje na podatek od nieruchomości przez ww. jednostki zostały złożone na rok 2010. Zgodnie z art. 274a ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm.) organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku. W 2009 r. żaden z objętych kontrolą podatników nie złożył deklaracji na podatek od nieruchomości w terminie tj. do 15 stycznia, czego wymagają przepisy art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Wójt Gminy nie wszczął postępowania mającego na celu ustalenie zobowiązania podatkowego na lata 2008-2009 w przypadku 9 podatników, którzy korzystali ze zwolnień w spłacie podatku od nieruchomości, na podstawie uchwały nr VIII/74/2008 z 25 listopada 2008 r. Rady Gminy Stoszowice, wbrew przepisom art. 165 § 2 w związku z art. 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa, z których wynika, że jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatek, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego. Podatnicy złożyli deklaracje na podatek od nieruchomości na 2010 r., a w trakcie kontroli zostały złożone przez tych podatników deklaracje na podatek od nieruchomości na 2008 i 2009 rok.

Nieprawidłowo wykazano w sprawozdaniach Rb-PDP Roczne z wykonania dochodów podatkowych i Rb-27S Miesięczne/roczne z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego (zbiorcze) za 2008 r. i 2009 r. skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości zajętych przez ww. podmioty oraz skutki finansowe udzielonych ulg i zwolnień w tym podatku uchwałą Rady Gminy Stoszowice poprzez ich niewyliczenie, co spowodowało zaniżenie kwoty skutków w sprawozdaniach, odpowiednio: skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w 2008 r. o 17.403,27 zł,

w 2009 r. o 18.173,53 zł, skutków udzielonych ulg i zwolnień w tym podatku uchwałą Rady Gminy Stoszowice w 2008 r. o 10.938 zł, w 2009 r. o 11.372 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 9, 10, 11 w związku z przepisami § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz.103), w sprawozdaniu Rb-PDP Roczne z wykonania dochodów podatkowych i Rb-27S Miesięczne/roczne z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego należy wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatku, udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz skutki wydanych decyzji przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy.

W sprawozdaniach RB-27S i Rb-PDP za okres od początku roku do 31 grudnia 2010 r. nie wykazano skutków finansowych wynikających ze zwolnień w podatku od nieruchomości wprowadzonych przepisami uchwały Rady Gminy Stoszowice w kwocie 13.266 zł, czego wymagały przepisy § 3 ust.1 pkt 10, § 7 ust. 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz.103). W trakcie kontroli w dniu 24.08.2011 r. sporządzono korekty sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S i przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w których wykazano skutki finansowe wynikające ze zwolnień w podatku od nieruchomości wprowadzonych przepisami uchwały Rady Gminy Stoszowice w kwocie 12.526 zł, tymczasem po złożeniu w dniu 20 września 2011 r. przez jednego z podatników korekty deklaracji na podatek od nieruchomości na 2010 r. kwota skutków finansowych wynikających ze zwolnień w podatku od nieruchomości uległa zmianie i wynosiła 13.226 zł.

Stwierdzono, że nie wszystkie deklaracje na podatek od nieruchomości zostały poddane czynnościom sprawdzającym, o których mowa w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa, a w szczególności w zakresie ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Organ podatkowy nie przeprowadzał kontroli podatkowych u podatników w zakresie realizacji obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów art. 281 §§ 1, 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

W wyniku kontroli terminowości podejmowanych działań windykacyjnych w skontrolowanej próbie 14 podatników podatku od nieruchomości w przypadku 3 osób prawnych i 5 osób fizycznych stwierdzono, że organ podatkowy nie dokonywał systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych i zarówno upomnienia na zaległości podatkowe, jak i tytuły wykonawcze wystawiane były z opóźnieniem wynoszącym w przypadku upomnień od kilkunastu dni do 215 dni, w przypadku tytułów wykonawczych od kilku miesięcy do dwóch lat. Stanowiło to niedopełnienie obowiązku wynikającego z §2, §3 ust. 1 i §5 ust. 1 oraz §6 ust. 1 rozporządzenia z 22 listopada 2001 roku Ministra Finansów w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. nr 137 poz. 1541 ze zm), zgodnie z którymi wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych. Jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu

prawa, wierzyciel wysłał do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia, zaś po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy, a w przypadku gdy nie jest jednocześnie organem egzekucyjnym niezwłocznie kieruje tytuł wykonawczy do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

W przypadku dwóch podatników, wskutek nie podjęcia przez organ podatkowy czynności egzekucyjnych, zaległości w kwocie 33.123,30 zł uległy przedawnieniu, tymczasem z art. 70 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa wynika, że bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego.

Na podstawie dowodu księgowego Pk nr 6/2010 z 31 grudnia 2010 r, dokonano odpisu z urzędu przedawnionych zaległości z lat 2003-2006 r. w kwocie 215,40 zł, które objęte zostały tytułem wykonawczym SW -5/02/2007 z 22 listopada 2007 r. i zgodnie z art. 70 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa nie uległy przedawnieniu, ponieważ bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, a doręczenie tytułu wykonawczego stanowi czynność egzekucyjną w rozumieniu art. 32 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r., nr 229, poz. 1994 ze zm.). Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku stosownie do art. 70 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

W badanej próbie w 2 przypadkach nie podano do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości stanowiących mienie Gminy przeznaczonych do oddania w dzierżawę co stanowi naruszenie przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.).

W stosunku do 5 najemców, posiadających zaległości z tytułu czynszu najmu w kwocie 64.248,62 zł, nie prowadzono wystarczających czynności, o których mowa w art. 123 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zmianami), co w konsekwencji doprowadziło do przedawnienia należności w kwocie 19.781,90 zł.

W zakresie zamówień publicznych

Realizując zadanie pn. Wynajem dwóch autobusów o łącznej liczbie miejsc powyżej 90 do przewozu dzieci do szkół na terenie Gminy Stoszowice w roku szkolnym 2009/2010 wraz z opiekunami, przyjmowano do rozliczenia i pokrywano koszty, w ramach podpisanej umowy, dowozu dzieci na zawody poza siedzibę Gminy, tymczasem udzielenie zamówienia publicznego miało na celu wykonanie obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci do szkoły, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. Nr 256 z 2004 r., poz. 2572 ze zm.).

Dla zadań pn. Budowa placów zabaw w miejscowościach Lutomierz, Grodziszczce, Jemna, Żdanów, Rudnica, i Budzów oraz Budowa boiska w Przedborowej nie prowadzono ewidencji szczegółowej do konta 080. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia

5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów inwestycji według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, w związku z powyższym dla każdego z zadań należało prowadzić odrębną kartotekę kontową.

W zakresie rozliczania otrzymanych i udzielanych dotacji

Rozliczono dotację na kwotę 16.000 zł na podstawie sprawozdania końcowego z dnia 14 stycznia 2010 r. z wykonania zadania publicznego powierzonego do realizacji w 2009 r. Stowarzyszeniu Kultury Fizycznej „Centrum Rekreacji i Sportu Srebrna Góra”. Wykonawca zadania w sprawozdaniu wykazał poniesione koszty ogółem w kwocie 16.062,22 zł, w tym udział środków dotacji w kwocie 8.000 zł. W części II.3 sprawozdania wykonawca przedstawił wykaz dokumentów poświadczających dokonane wydatki związane z realizacją zadania, wystawione w okresie od dnia 2 stycznia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2009 r. Do sprawozdania załączono kserokopie dokumentów potwierdzających dokonanie wydatków w ramach realizacji zadania, które dotyczyły okresów przed podpisaniem umowy tj. przed datą 9 marca 2009 r. oraz po dacie zakończenia realizacji zadania wynikającej z umowy tj. 15 grudnia 2009 r. na łączną kwotę 24.524,64 zł oraz koszt 7.600 zł z tytułu korzystania ze sprzętu (zgodnie z ofertą). Przyjęcie do rozliczenia niekompletnego sprawozdania z wykonania zadania publicznego, brak potwierdzenia na piśmie przez pracownika, któremu zostały powierzone obowiązki dokonania czynności kontrolnych prawidłowości danych zawartych w sprawozdaniu oraz przyjęcie do rozliczenia kosztów, powstałych w okresie nie objętym umową o dotację, wskazuje na niedostateczną kontrolę, o której mowa w art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz 1240 ze zm.), zgodnie z którym, kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy oraz niewykonanie przepisów art. 17 pkt 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 234 , poz 1536 ze zm.) w zakresie kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych, otrzymanych na realizację zadania. Ponadto rozliczenie z dotacji kosztów poniesionych w okresach innych, niż objęte warunkami umowy, stanowi, w myśl art. 410 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz 93 ze zmianami) świadczenie nienależne. Kwota wykorzystanej dotacji, przy uwzględnieniu tylko okresu realizacji zadania, wynikającego z podpisanej umowy wynosiła 12.615, 52 zł.

W zakresie gospodarki nieruchomościami i pozostałymi składnikami majątku

Nie ewidencjonowano na bieżąco zmian dotyczących środków trwałych (przychody i rozchody gruntów ewidencjonowano zbiorczymi kwotami pod datą 31 grudnia 2009 i 2010 roku.

Dokumentami, stanowiącymi podstawę wprowadzenia zapisów księgowych dotyczących zmian w stanie środków trwałych były: „Zestawienia gruntów według stanu na ostatni dzień roku, Informacja z wykonania zadań za 2010 r., tymczasem z art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości wynika, że podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane "dowodami źródłowymi". Zgodnie z § 7 pkt. 11 instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów finansowo-księgowych w przypadku nieruchomości źródłowym dokumentem stanowiącym podstawę do wystawienia dowodów OT, PT, LT jest akt notarialny.

Ewidencja przychodów środków trwałych uzyskanych z inwestycji (Wn 011 „Środki trwałe” w korespondencji z kontem Ma 800 „Fundusz jednostki”, Ma 080 „Inwestycje” w korespondencji z kontem Wn 800 „Fundusz jednostki”) była niezgodna z zasadami księgowania, zawartymi w opisie do kont: 011, 080 i 800, obowiązującymi w tym okresie, przepisami załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.), które stanowią, że przyjęcie na stan konta 011 środków trwałych z inwestycji następuje w korespondencji z kontem 080.

Inwentaryzację gruntów, środków trwałych, do których dostęp jest utrudniony i przeprowadzenie ich spisu z natury nie było możliwe, przeprowadzono w drodze weryfikacji salda konta 011 wg grup klasyfikacji rodzajowej, w sposób niezgodny z art. 26 ust. 1 pkt. 3 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest utrudniony i przeprowadzenie ich spisu z natury nie było możliwe przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, które potwierdzają istnienie gruntów, składników majątkowych i źródło ich pochodzenia oraz weryfikacja realnej ich wartości.

W zakresie rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi

Nie ustanowiono w trybie określonym w art. 45 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.) trwałego zarządu na nieruchomościach, w których zadania swoje realizują jednostki organizacyjne Gminy, co skutkowało nie ustaleniem i niepobieraniem, w oparciu o postanowienia art. 83 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy, opłat z tego tytułu (zestawienie obrotów i sald konta 221 za okres objęty kontrolą nie wykazywało obrotów z tytułu ww. opłat).

Nie przekazano Gminnej Bibliotece Publicznej w Stoszowicach nieruchomości, w których realizuje swoje zadania statutowe, zgodnie z dyspozycją art. 56 w związku z art. 51 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, który mówi, że samorządowe osoby prawne z dniem ich utworzenia, są wyposażane przez organ wykonawczy gminy w nieruchomości niezbędne do ich

działalności poprzez nieodpłatne przeniesie na ich rzecz własności nieruchomości albo oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste lub na oddaniu nieruchomości w trwały zarząd.

W 2010 r. przekazano dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Stoszowicach dotację w kwocie niższej od planowanej o 27.170,15 zł. Podstawą gospodarki finansowej Biblioteki jest zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 13, poz. 123 ze zm.) plan działalności, zatwierdzony przez dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji organizatora, o której mowa w art. 28 ust. 3 ww. ustawy, zgodnie z którym, stosowanie do postanowień art. 236 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), to organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala wysokość rocznej dotacji dla instytucji kultury, a wszelkie zmiany jej wysokości stanowią w konsekwencji jej ustalenie.

Rejestr instytucji kultury (Gminna Biblioteka Publiczna w Stoszowicach) nie był prowadzony na bieżąco. Stwierdzono brak aktualnych wpisów w księdze rejestrowej – we wszystkich działach księgi, brak akt rejestrowych stanowiących podstawę do wpisów w księdze rejestrowej, wpisy nie zostały zaopatrzone w podpis pełnomocnika organizatora, prowadzącego rejestr wbrew wymogom przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz. U. nr 20, poz. 80).

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe Panu Wójtowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie skutecznych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, szczegółowo opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.), a w szczególności:
 - a) ujmowanie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych i wykazywanie w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy,
 - b) ujmowanie zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w których zdarzenia te wystąpiły, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy,
 - c) ewidencjonowanie operacji gospodarczych dotyczących zbycia, nabycia nieruchomości w oparciu o dowody, o których mowa w art 20 ust. 2 ustawy tj. stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, a także zgodnie z § 7 pkt 11 instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów finansowo-księgowych, który stanowi, że w przypadku nieruchomości źródłowym

dokumentem stanowiącym podstawę do wystawienia dowodów OT, PT, LT jest akt notarialny,

- d) art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty,
 - e) aktualizowanie wartości należności uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego zgodnie z postanowieniami art. 35b ust. 1 pkt 5 ustawy,
 - f) przeprowadzanie inwentaryzacji gruntów, środków trwałych, do których dostęp jest utrudniony i przeprowadzenie ich spisu z natury nie było możliwe w sposób określony w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Dokumentowanie wyników tej inwentaryzacji zgodnie z art. 27 ustawy,
 - g) uaktualnienie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, szczególnie w zakresie wykazu kont księgi głównej stosownie do art.10 ust 2 ustawy.
2. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), a w szczególności w zakresie:
- a) ewidencjonowanie należności z tytułu dochodów budżetowych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, stosownie do opisu do konta, zawartego w rozporządzeniu,
 - b) prowadzenie prawidłowej ewidencji rozliczenia kosztów inwestycji na uzyskane efekty – środki trwałe.
3. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 20, poz. 103), a w szczególności:
- a) § 9 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, oraz § 3 ust. 1 załącznika nr 39 do rozporządzenia, z którego wynika, że sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego - sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej,
 - b) podawanie w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy kwot stanowiących rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę, ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, zgodnie z § 3 ust.1 pkt 10, § 7 ust. 3 załącznika nr 39 do rozporządzenia. Wykazywać skutki finansowe zwolnień w podatkach wprowadzonych - na podstawie odpowiednich upoważnień ustawowych - przez Radę Gminy, obejmujące wszystkie nieruchomości zwolnione na podstawie tych uchwał,

- c) wykazywanie w sprawozdaniu Rb-28S zobowiązań, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym, stosownie do § 8 ust. 2 pkt 5 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia oraz wykazywanie tych zobowiązań w sprawozdaniu Rb-Z stosownie do § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).
4. Poinformowanie Izby o podjętych działaniach w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżek górnych stawek podatkowych i udzielonych ulg i zwolnień podatkowych, wprowadzonych przepisami Uchwały Rady Gminy Stoszowice za lata 2008, 2009, 2010 wraz ze szczegółową informacją o wielkościach dokonanych wyliczeń.
 5. Zobowiązanie pracowników Urzędu do przestrzegania przepisów § 3 pkt 11 Instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów finansowo-księgowych, który stanowi, że wszystkie faktury, rachunki lub inne dokumenty spełniające wymogi dokumentu księgowego należy przedkładać do księgowości niezwłocznie lecz nie później niż na siedem dni przed terminem zapłaty.
 6. Terminowe dokonywanie zwrotu wadium, stosownie do art. 46 ust. 1 i 4 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.).
 7. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 roku Nr 8, poz. 60 ze zm.), a w szczególności:
 - a) przeprowadzanie czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 pkt 2 i 3 ustawy, mających na celu sprawdzenie poprawności składanych informacji, deklaracji na podatek od nieruchomości oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami,
 - b) przeprowadzanie kontroli podatkowych u podatników w zakresie realizacji obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów art. 281 §§ 1, 2 ustawy,
 - c) stosowanie przepisów art. 274a ust. 1 ustawy w zakresie żądania złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku,
 - d) dokonywanie bieżącej weryfikacji biegu przedawnienia zobowiązań podatkowych oraz stosowanie środków egzekucyjnych stosownie do art. 70 § 4 ustawy w celu niedopuszczenia do ich przedawnienia.
 8. Egzekwowanie od podatników będących osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej obowiązku przedkładania w terminie do 15 stycznia deklaracji podatkowych, zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 95, poz. 613 ze zm.). Obowiązek złożenia deklaracji egzekwować również od podatników korzystających z ustawowych zwolnień

w podatku od nieruchomości i ze zwolnień zastosowanych przez Radę Gminy, stosownie do art. 6 ust 10 ustawy.

9. Prowadzenie czynności egzekucyjnych w stosunku do podatników zalegających z wpłatami należności podatkowych zgodnie z przepisami §§ 2, 3, 5, 6 rozporządzenia z 22 listopada 2001 roku Ministra Finansów w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. nr 137 poz. 1541 ze zm.).
10. Podejmowanie czynności, o których mowa w art. 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: z 2000 r., Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w stosunku do całokształtu materiału dowodowego, pod kontem badania czy dana okoliczność została udowodniona.
11. Podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości stanowiących mienie Gminy przeznaczonych do oddania w dzierżawę, w sposób określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz.U z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.).
12. Prowadzenie czynności, o których mowa w art. 123 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zmianami) w stosunku do osób posiadających zaległości wynikające z umów cywilno-prawnych.
13. Realizując zadanie Gminy wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.) w zakresie dowozu dzieci do szkół, pokrywanie tylko kosztów z tym związanych w ramach podpisanych umów.
14. Dokonywanie wydatków budżetowych na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 ze zm.).
15. Przeprowadzanie kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych na realizację zadania zgodnie z przepisami art. 17 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., nr 234, poz.1536 ze zm.).
16. Przy rozliczaniu dotacji przyznanej organizacji spoza sektora finansów publicznych stosowanie przepisów art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) w oparciu o ustalenia wynikające z podpisanych umów.
17. Ustanowienie, w trybie określonym w art. 45 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 ze zm.), trwałego zarządu na nieruchomościach, w których zadania swoje realizują jednostki organizacyjne Gminy.
18. Przekazanie Gminnej Bibliotece Publicznej w Stoszowicach nieruchomości, w których realizuje swoje zadania statutowe zgodnie z dyspozycją art. 56 w związku z art. 51 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. z 2010 r., Dz. U. Nr 102, poz. 651 ze zm.).

19. Przekazywanie dotacji podmiotowej dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Stoszowicach w wysokości planowanej w budżecie Gminy zgodnie z art. 236 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).
20. Prowadzenie rejestru kultury na bieżąco w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz. U. nr 20, poz. 80).
21. Wyeliminowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień szczegółowo opisanych w protokole.

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani Teresa Tęсна
Przewodnicząca Rady Gminy
w Stoszowicach